

Statsrådsberedningen
Kansliet för samordning av EU-frågor

Allmänna rådets möte den 24 oktober 2023

Kommenterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. (Ev.) A-punkter

Ikke lagstiftande verksamhet

3. Förberedelse av Europeiska rådet 26–27 oktober 2023: slutsatser

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Rådet ska förbereda Europeiska rådets möte den 26–27 oktober med utgångspunkt i ett utkast till slutsatser. Ett första utkast till slutsatser presenterades den 11 oktober. I slutsatserna står Ukraina, översynen av den fleråriga budgetramen (MFF), ekonomi och migration. Under övriga frågor står den senaste tiden naturkatastrofer, FN:s konferens om klimatförändringar (COP28) och situationen i Sahel. Troliga tillkommande frågor är Mellanöstern, Serbien och Kosovo samt södra Kaukasus.

Förslag till svensk ståndpunkt

Förhandlingen av slutsatserna sker på Europeiska rådets möte och statsministern kommer att samråda med EU-nämnden inför detta.

För regeringen är det viktigt att Europeiska rådet fortsätter att hålla Ukraina högt på dagordningen och att EU fortsätter att stödja Ukraina militärt, humanitärt och ekonomiskt, inklusive nödvändigt finansiellt stöd till den ukrainska staten och långsiktigt stöd till återuppbyggnad. Det är också viktigt att komma vidare med arbetet om hur frysta ryska tillgångar ska kunna användas för återuppbyggnaden av Ukraina.

Ekonomidiskussionen behöver inkludera långsiktiga åtgärder för att främja EU:s konkurrenskraft såsom att stärka den inre marknaden, minska regelbördan för företag och en aktiv och ambitiös handelspolitik. I migrationsfrågan anser regeringen att det är prioriterat att slutföra förhandlingarna med Europaparlamentet om migrations- och asylpakten samt att EU:s samarbete med ursprungs-, transit- och stora mottagarländer är en central aspekt.

Europeiska rådet kommer att ha en vägledande första diskussion om förslaget till översyn av den fleråriga budgetramen. I linje med den med riksdagen förankrade svenska ståndpunkten behåller Sverige en mycket budgetrestriktiv linje för att hålla nere svensk avgift. Budgetramens omfattning bör förbli oförändrad och budgetramens tak bör ej öppnas. Den egentligen avgörande frågan, där nuvarande MFF har nått en gräns, gäller finansiering av Ukraina. Sverige kommer att verka för fortsatt stöd via EU till Ukraina. I detta särskilda fall stödjer regeringen att det införs ett separat instrument. För EU-initiativ på andra områden är regeringens linje att finansiering i första hand ska ske via omprioritering av befintliga medel.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan (annoterad preliminär dagordning till Europeiska rådet 26–27 oktober 2023) behandlades vid samråd med EU-nämnden den 15 september 2023.

4. Årliga rättsstatsdialogen: landspecifika diskussioner

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Den årliga rättsstatsdialogen äger rum inom den ram som fastställdes i Allmänna rådets slutsatser den 16 december 2014. Sedan 2020 genomförs dialogen i ett strukturerat format med en horisontell diskussion under hösten

och landspecifika diskussioner under både höst och vår med utgångspunkt i kommissionens årliga rättsstatsrapport.

De landspecifika diskussionerna vid mötet den 24 oktober omfattar Danmark, Tyskland, Estland, Irland och Grekland. De kommer att baseras på den inledande sammanfattningen i respektive landkapitel i kommissionens årliga rättsstatsrapport. Liksom tidigare år granskar kommissionen i 2023 års rapport utvecklingen i medlemsstaterna inom fyra områden: domstolsväsendet, korruptionsbekämpning, mediernas frihet och mångfald samt bredare institutionella frågor som rör kontroller och motvikter. För andra året innehåller kommissionens rättsstatsrapport även landspecifika rekommendationer som nu har följts upp. De fem granskade medlemsstaterna kommer att få möjlighet att presentera de viktigaste utvecklingstendenserna och särskilda aspekter av sin nationella ram för rättsstatsprincipen. Därefter kommer övriga medlemsstater att ges möjlighet att lämna synpunkter och ställa frågor.

Förslag till svensk ståndpunkt

Regeringen anser att rättsstatsdialogen är värdefull och en nödvändig del av arbetet med att stärka respekten för rättsstatens principer i hela EU och förebygga att rättsstatsproblem uppkommer eller förvärras. Rättsstatsrapporten 2023 visar att det fortsatt finns problem på rättsstatsområdet i EU:s medlemsstater, varför det är angeläget att de landspecifika diskussionerna äger rum. Rättsstatsdialogen utgör ett viktigt komplement till EU:s övriga verktyg, såsom villkorlighetsmekanismen i EU-budgeten. De landspecifika diskussionerna ger en värdefull möjlighet att diskutera och utbyta erfarenheter om utvecklingen i medlemsstaterna. Regeringen avser vid mötet den 24 oktober att särskilt lyfta fram betydelsen av motverkande av korruption, säkerställande av ett oberoende rättsväsende och vikten av allmänna handlingars offentlighet.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Landspecifika diskussioner behandlades senast i EU-nämnden den 17 mars 2023 inför Allmänna rådets möte den 21 mars 2023 (då gällande Slovakien, Finland, Belgien, Bulgarien och Tjeckien).

5. Demografisk verktygslåda

Diskussionspunkt

Förslagets innehåll

Vid Europeiska rådet i juni 2023 efterfrågade stats- och regeringscheferna att kommissionen skulle presentera en ”demografisk verktygslåda” för att bemöta unionens demografiska utmaningar och deras påverkan på EU:s konkurrenskraft. Kommissionen antog den 11 oktober 2023 meddelandet ”Demografisk förändring i Europa: en verktygslåda för handling”, vilket kommer att presenteras vid Allmänna rådets möte. Meddelandet omfattar fyra olika områden: balansen mellan föräldraskap och arbetsliv, övergången från ungdom till arbetsliv, ett aktivt och hälsosamt åldrande samt rekrytering av utländsk arbetskraft.

Förslag till svensk ståndpunkt

Meddelandet presenterades den 11 oktober och analys och beredning av ärendet pågår i Regeringskansliet. Regeringen återkommer med förslag till svensk ståndpunkt.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan har inte tidigare behandlats i riksdagen.

6. Rådets förordning nr 1 om vilka språk som skall användas i Europeiska ekonomiska gemenskapen

Informationspunkt

Förslagets innehåll

Vid Allmänna rådets möte den 19 september 2023 presenterade Spanien ett förslag till revidering av förordning nr 1 om EU:s officiella språk. Förslaget var att lägga till språken katalanska, baskiska och galiciska i förordningen. Beslut fattas med enhällighet av rådet.

Innebörden av förordning nr 1 är att medlemsstater, och personer under en medlemsstats jurisdiktion, har rätt att kommunicera med EU:s institutioner på något av de officiella språken. Därtill ska förordningar och andra texter av allmän räckvidd, liksom Europeiska unionens officiella tidning, publiceras på dessa språk.

Vid Allmänna rådets möte i september framkom att en majoritet av medlemsstaterna ville avvakta en ordentlig utvärdering om vilka konsekvenser förslaget skulle få, innan de kunde ta ställning till det. Spanien meddelade att de är beredda att stå för kostnaderna, men på vilket sätt det ska regleras är fortfarande oklart. Ordförandeskapet väntas vid mötet redogöra för hur arbetet går med att ta fram en konsekvensanalys.

Datum för tidigare behandling i riksdagen

Frågan behandlades vid samråd med EU-nämnden den 15 september 2023.

7. Övriga frågor